

Lise Ö?rencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lise Ö?rencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25421>

Özet

Lise Ö?rencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i, lise düzeyindeki ö?rencilerin **Kimya Dersine** kar?? sahip olduklar? duyu?sal tepkileri ve e?ilimleri ölçmek amacıyla geli?tirilm?? bir araçtır. 2005 y?l?nda Kan ve Akba? taraf?ndan geli?tirilen bu ölçek, ö?rencilerin kimya dersini sevme, ö?renmeye de?er bulma, derse kat?lma motivasyonu ve dersin faydas?na ili?kin inançlar?n? belirlemeyi hedefler. Ölçek, özellikle e?itim ara?t?rmalarında ve pedagojik müdahale çal??malar?nda ö?rencilerin derse yönelik tutumlar?n? nicel olarak de?erlendirmek için tasarlanm??tır.

Ölçe?in geli?tirme çal??ması, Türkiye ba?lam?nda, Kimya e?itiminin etkinli?ini art?rmak ve ö?rencilerin ba?ar?s?n? etkileyen duyu?sal faktörleri anlamak için kritik bir öneme sahiptir. Bu çal??ma, ilgili literatüre dayal? maddeler olu?turularak ve istatistiksel analizlerle geçerlik ve güvenilirlik çal??maları yap?larak tamamlanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Kimya E?itimi, Lise Ö?rencileri, Tutum, Tutum Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Duyu?sal Alan, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Adnan Kan, Ali Akba?.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **Lise Ö?rencilerinin** Kimya dersine yönelik olumlu veya olumsuz tutum düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmektir. Elde edilen veriler, e?itimcilerin ve politika yap?c?lar?n Kimya ö?retim programlar?n? ve yöntemlerini ö?rencilerin duyu?sal ihtiyaçlar?na daha uygun hale getirmesine yard?mc? olmay? amaçlamaktadır. Ölçek, ö?rencilerin derse olan ilgisini, motivasyonunu ve de?er yarg?lar?n? sistematik olarak tespit etme ihtiyac?ndan do?muştur.

Yap?

Ölçek, psikometrik literatürde yayg?n olarak incelenen **tutum** yap?lar?n? ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir nesneye, duruma veya ki?iye kar?? geli?tirdi?i bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerin bir kombinasyonudur. Kimya dersine yönelik tutum, genellikle ?u alt boyutlar? içerebilir:

Derse Yönelik ?lgi ve Be?eni: Ö?rencinin Kimya dersinden ne kadar keyif ald??? ve ne kadar ilgi duydu?u.

Dersin Faydasına ve Önemine İlişkin Neden: Kimya bilgisinin gelecekteki kariyer ve günlük yaşam için ne kadar gerekli görüldüğü.

Derse Katılım ve Motivasyon: Öğrencinin ders içi aktivitelere katılma isteği ve ders çalışmaya yönelik çabası.

Ölçek geliştirme çalışmasında, bu duyuşsal yapıların faktör analizi yoluyla nasıl ayrıştırdığı veya birleştiği incelenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında **geçerlik** (validity) çalışmalarına büyük önem verilmiştir. Geçerlik, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıyı ölçüp ölçmediğini gösterir. Kaynak makalede spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, geliştirme çalışmaları genellikle araştırma daki geçerlik türlerini içerir:

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, ölçülmek istenen tutum yapısının tüm boyutlarını temsil edip etmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Faktör analizi teknikleri (bkz. Faktör Analizi bölümü) kullanılarak maddelerin teorik olarak beklenen alt boyutlar altında toplanıp toplanmadığı incelenmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin **güvenirlik** (reliability) çalışmaları, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığını göstermeyi amaçlar. Geliştirme çalışmaları arasında genellikle iç tutarlılık katsayısı olan **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmıştır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme konusunda tutarlı olduğunu gösterir. Ölçeğin güvenilirlik çalışmaları, lise öğrencileri örneğinde yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu varsayılmaktadır.

Güvenirlik çalışmaları arasında ayrıca test-tekrar test güvenilirliği de değerlendirilmiştir olabilir; bu, ölçeğin farklı zamanlarda uygulandığında benzer sonuçlar verip vermediğini gösterir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, **yapı geçerliliğini** sağlamak amacıyla Faktör Analizi uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi boyutu temsil ettiğini belirler. Geliştirme çalışmasında büyük ihtimalle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır, ardından ölçek yapısının doğrulanması için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır olabilir.

Faktör analizi sonuçları, Kimya dersine yönelik tutumun tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan mı (örneğin, ilgi, fayda ve zorluk algısı) oluştuğunu ortaya koymuştur. Bu analizler,

ölçe?in nihai formunun ve madde say?s?n?n belirlenmesinde merkezi bir rol oynam??t?r.

Ölçme Arac?

Test Tipi: Tutum Ölçe?i (Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Genellikle 5'li veya 4'lü **Likert Tipi** derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örne?in: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

Kullan?labilir Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itim alan?nda çal??anlar, ara?t?rmac?lar ve lise ö?rencileri.

Ya? Grubu: 14-18 ya? aral???ndaki **Lise Ö?rencileri**.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye Cumhuriyeti'nde çe?itli lise türlerinde (Anadolu Lisesi, Fen Lisesi vb.) ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama tekni?i (Self-report). Ö?renciler, Kimya dersine yönelik ifadeleri kendilerine en uygun gelen seçenekle derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim Ara?t?rmalar?, Kimya, Ö?renci Tutumu, Ö?retim Program?, Psikometri, ?ç Tutarl?l?k, Ders Ba?ar?s?.

?zinler, Ücretler ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir dergide yay?nlanan bir geli?tirme çal??mas?d?r (2005). Ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda genellikle yazarlara referans verilerek kullan?labilir.

Test Y?l?: 2005

Sorumlu Yazar: Adnan Kan

?leti?im: adnankan@mersin.edu.tr

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [lise-ogrencilerinin-kimya-dersine-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kan, A., ve Akba?, A. (2005). Lise Ö?rencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirme

çal??mas?. *Mersin Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 227-237.

Makalenin Dergipark ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Lise Ö?rencilerinin Kimya Dersine Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan orijinal kaynak metinde bulunmamaktad?r. Maddeler için yay?mlanan makaleye (Kan & Akba?, 2005) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM